

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen liikenneturvallisuuksuunnitelma

Jussi Kailasto

Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Työn tausta

- Valtakunnallisessa Tieliikenteen liikenneturvallisuussuunnitelmassa korostetaan alueellisen liikenneturvallisuustyön merkitystä.
- Alueellisen liikenneturvallisuustyön ohjaus ja valtakunnan tason tavoitteiden ja toimenpiteiden jalkauttaminen on osoitettu ELY-keskusten vetämille alueellisille liikenneturvallisuustyöryhmille.
- Liikenneturvallisuustyöryhmien tehtäväksi on myös osoitettu alueellisen liikenneturvallisuussuunnitelman laatiminen.

Työn pääsisältö

- Suunnitelma konkretisoi valtakunnallisia linjauksia huomioiden alueen toimintaympäristön erityispiirteet ja nykytilanteen ongelmat.
- Suunnitelmassa on kuvattu:
 - Alueellisen liikenneturvallisuustyön osapuolet
 - Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuustilanne ja siihen vaikuttavat toimintaympäristötekijät
 - Pitkän aikavälin visio ja tavoitteet sekä käytännön työtä ohjaavat painotukset/kärkitehtävät
 - Toimenpiteet kärkitehtäväalueittain vuosille 2014–2020
 - Seurantamittarit
 - Alueellisen liikenneturvallisuusyhteistyön toimintamalli

Suunnitelmaraportti

”Käsikirjamainen teos kokonaisvaltaiseen alueelliseen liikenneturvallisuustyöhön”

Taustoitusaosa:

- Luku 1: Yhteinen vastuu – yhteiset hyödyt
 - Liikenneturvallisuustyön sisältö, osapuolet ja hyödyt
- Luku 2: Lähtökohdat Kaakkois-Suomessa
 - Suunnittelualue, liikkuminen ja liikenneturvallisuus

Suunnitelmaosio:

- Luku 3: Visio, tavoitteet ja painopisteet
- Luku 4: Toimenpideohjelma 2014-2020
- Luku 5: Suunnitelman seuranta ja vaikutukset

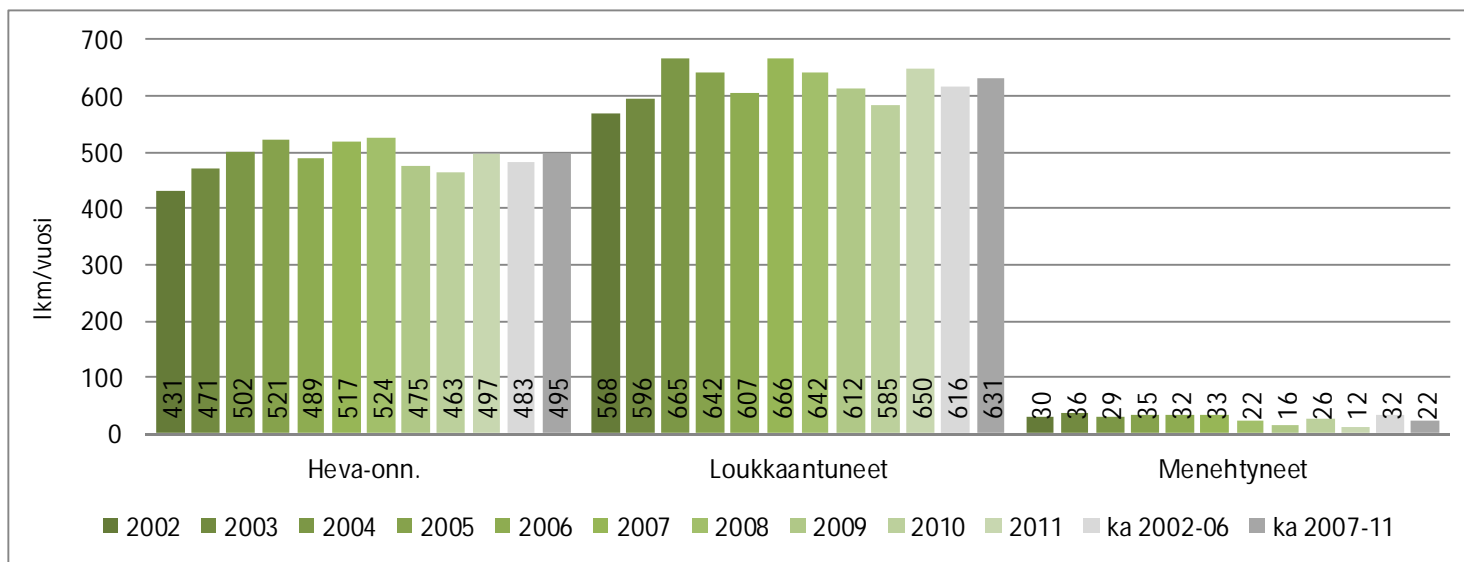
Liikenneturvallisuustyön hyödyt

- Liikenneonnettomuuksien määrän vähentäminen säästää inhimilliseltä kärsimykseltä ja tuo yhteiskunnalle merkittäviä kustannussäästöjä.
- Onnettomuuskustannukset Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen alueella
 - Keskimäärin 495 henkilövahinko-onnettomuutta ja 1 577 omaisuusvahinkoa vuodessa
 - *Onnettomuuskustannukset yhteensä: 249 M€/vuosi*
 - *Kuntien osuus: 37–50 M€/vuosi*
- Koetun liikenneturvallisuuden parantuminen vaikuttaa keskeisesti ihmisten elämänlaatuun ja hyvinvointiin, elinympäristöjen viihtyisyyteen ja liikkumisvalintoihin.

Liikenneturvallisuuustilanne

Henkilövahinko-onnettomuuksien kokonaismäärää ei ole saatu käännettyä valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti laskuun. Kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien määrä on laskenut, mutta se on edelleen suuri.

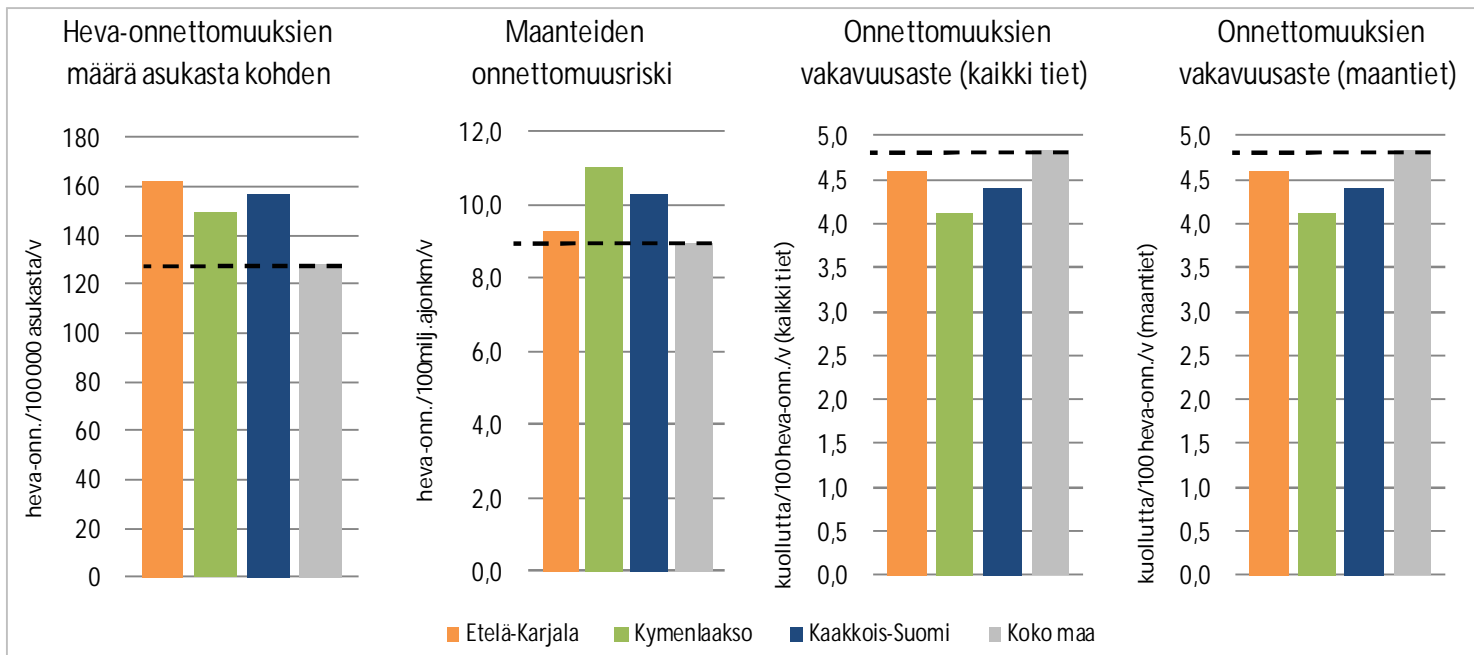

	Heva-onnettomuudet			Menehtyneet			Loukkaantuneet		
	2002-06	2007-11	2012	2002-06	2007-11	2012	2002-06	2007-11	2012
Kymenlaakso	298	296	292	18	14	15	380	369	377
Etelä-Karjala	184	199	155	14	8	5	235	262	213
Kaakkois-Suomi	483	495	447	32	22	20	616	631	590

Liikenneturvallisuuksilanne

Asukaslukuun suhteutettuna Kaakkois-Suomessa tapahtuu enemmän henkilövahinkoon johtavia liikenneonnettomuuksia kuin maassa keskimäärin. Maanteiden onnettomuusriski on muuta maata korkeampi.

Liikenneturvallisuuksilanteen liittyviä vertailulukuja (keskiarvo) vuosilta 2007–2011.

Visio ja tavoitteet

Liikenneturvallisuusvisio

- Kenenkään ei tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä.
- Liikkuminen on vastuullista ja turvallisuushakuista.

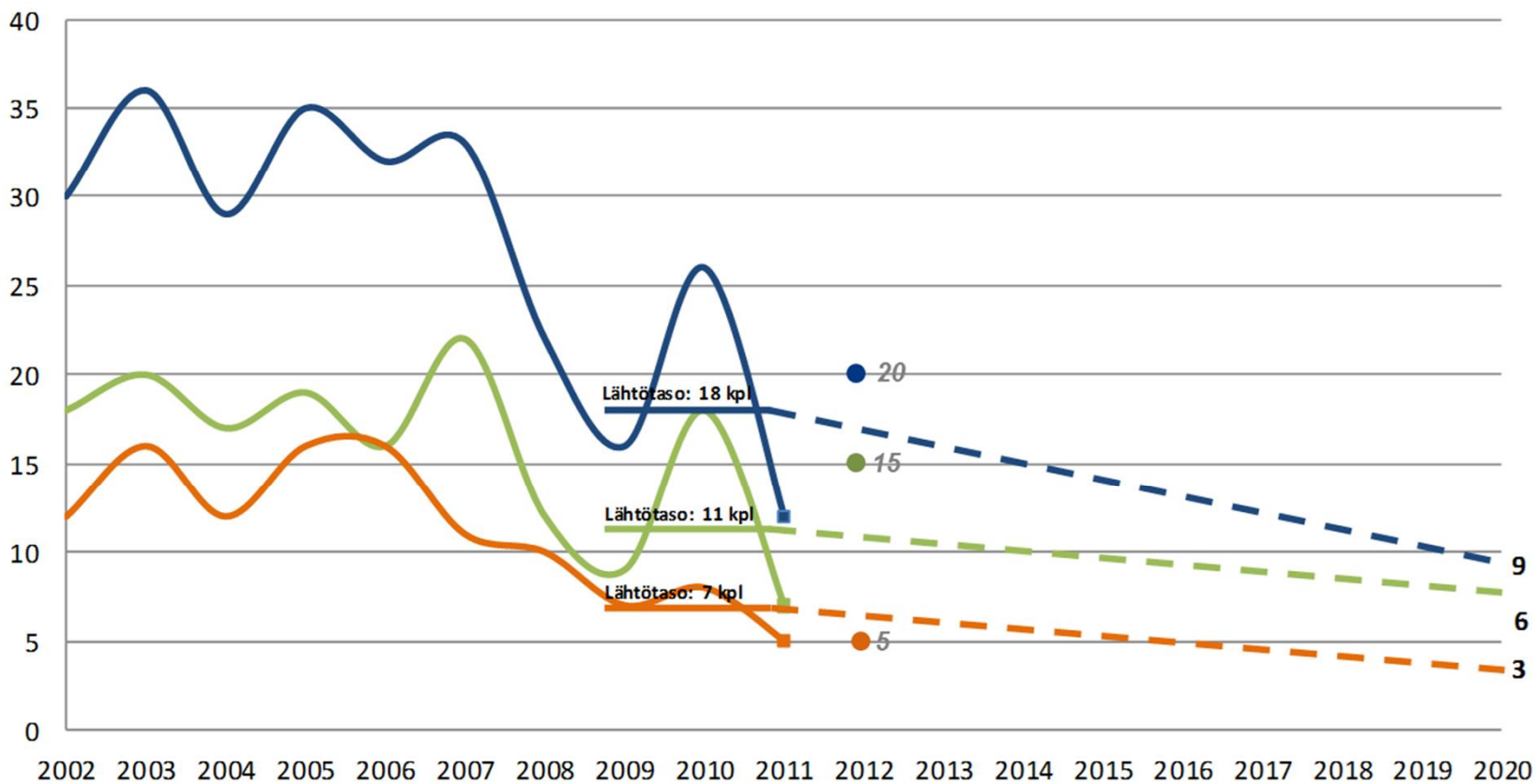
Liikenneonnettomuuksien vähentämistavoitteet vuoteen 2020

- **Liikennekuolemien määrä puolitetaan**
vuonna 2020 korkeintaan 9 kuollutta vuodessa
- **Vakavasti loukkaantuneiden määrä puolitetaan**
vuonna 2020 korkeintaan 79 vakavasti loukkaantunutta vuodessa
- **Kaikkien loukkaantuneiden määrä vähenee neljänneksen**
vuonna 2020 korkeintaan 462 loukkaantunutta vuodessa

Liikennekuolemien vähentämistavoitteet Kaakkois-Suomessa vuoteen 2020

— Kaakkois-Suomen ELY — Kymenlaakso — Etelä-Karjala

Suunnitelman painopistealueet

1. Liikenneturvallisuustyön perusta kuntoon

- Yhteistyön kautta toiminta aktiiviseksi ja näkyväksi
- Päätäjät mukaan liikenneturvallisuustalkoisiin
- Laadukasta ja monipuolista liikennekasvatus- ja tiedotustyötä
- Turvallisen liikkumisen edellytykset lähtökohdaksi kaavoissa ja liikennesuunnitelmissa

2. Viisasta liikkumista pienestä pitäen

3. Ajokunto ja -terveys tarkempaan syyniin

- Päihdekuljettajista ja rattinukkumateista eroon
- Huolehditaan ikäautoilijoiden ajokunnosta

4. Kävelyn, pyöräilyn ja mopoilun turvallisuuden parantaminen

- Ajonopeudet turvalliselle tasolle
- Turvallisesti tien yli
- Lisää panostusta kävely- ja pyöräteiden laatuun
- Turvallisesti mopolla

5. Pääteiden liikenneturvallisuuden parantaminen

- Kohtaamisonnettomuuksien määrän vähentäminen
- Pääteiden riskiliittymien ja onnettomuuskasauksien määrän vähentäminen
- Kasvavan kansainvälisen liikenteen turvallisuuden varmistaminen

”Kärkitoimia” painopistealueittain 1/2

1. Liikenneturvallisuustyön perusta kuntoon

- Liikenneturvallisuusyhteistyön toimintamallin jalkauttaminen, ks. seuraava kalvo
- Päätäjille suunnatut tietoiskut, seminaarit, jne.
- Henkilöstökoulutukset, säännöllinen tiedostustoiminta
- Suunnitelmien ja kaavojen auditoinnit, työnaikaisten liikennejärjestelyiden valvonta

2. Viisasta liikkumista pienestä pitäen

- Liikennekasvatuksen turvaaminen toimialakohtaisissa strategioissa ja suunnitelmissa
- Lasten vanhempien tukeminen liikennekasvatustyössä (tietoa, tukea, neuvoja)
- Liikennekasvatustyön kehittäminen neuvoloissa, päivähoitossa, kouluissa, nuorisotyössä
- Järjestöjen ja yhdistysten aktivointi mukaan lasten ja nuorten liikennekasvatustyöhön

3. Ajokunto ja -terveys tarkempaan syyniin

- Riskiryhmien parissa työskentelevien koulutus ajokunto ja -terveysasioissa
- Riittävästä rattijuopumusvalvonnasta huolehtiminen
- Alkolukon käytön edistäminen
- Iäkkäiden ajokunnosta huolehtiminen (tiedotus, ikäautoilijakurssit)
- Tiedotuksen keinoin asioiden esillä pitäminen ja yleiseen mielipiteeseen vaikuttaminen

Liikenneturvallisuustyön toimintamalli

- Kaakkois-Suomen alueen liikenneturvallisuustyön koordinoinnista vastaa ELY-keskuksen vetämä Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson liikenneturvallisuusyhteistyöryhmä ("KAASU").
- Poikkihallinnollista liikenneturvallisuustyötä ja vuorovaikutusta tukemaan perustetaan Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuusfoorumi.
- Liikenneturvallisuustyö sisällytetään osaksi jatkuvaa seudullista ja maakunnallista liikennejärjestelmätyötä maakuntien liikennejärjestelmätyöryhmien kautta.
- Paikallistason toiminnan koordinoinnin lähtökohtana ovat kunnalliset poikkihallinnolliset liikenneturvallisuusyöryhmät.
- ELY-keskuksen alueella otetaan laajamittaisemmin käyttöön liikenneturvallisuustoimijamalli.

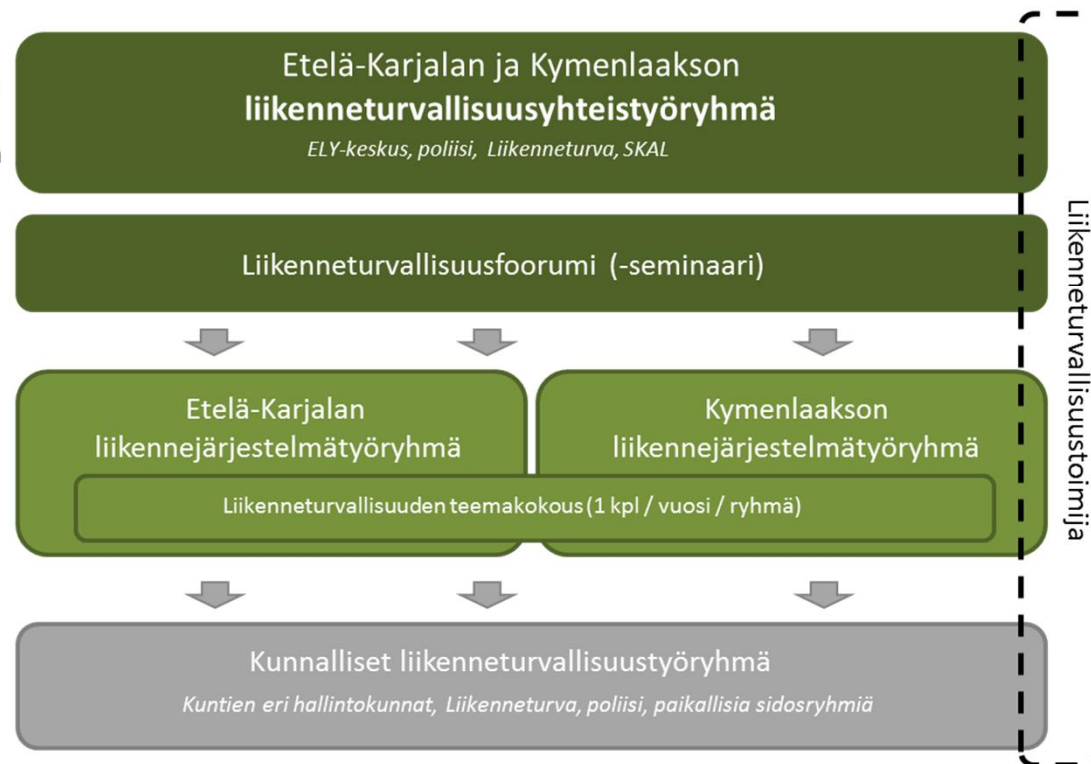
Liikenneturvallisuustyön toimintamalli Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen alueella:

Alueen liikenneturvallisuustyön seuranta ja koordinointi, valtakunnallisten linjausten jalkauttaminen alueelle, seudullisen ja paikallisen työn tukeminen ja aktivoiminen

Verkottuminen, kokemustenvaihto, ajankohtaisten liikenneturvallisuus-haasteiden käsittely poikkihallinnollisesti

Liikenneturvallisuus osana maakunnallista ja seudullista liikennejärjestelmätöitä

Paikallisen liikenneturvallisuustyön toteuttaminen ja koordinointi

”Kärkitoimia” painopistealueittain 2/2

4. Kävelyn, pyöräilyn ja mopoilun turvallisuuden parantaminen

- Taajamien ajonopeuksien määrätietoinen alentaminen nopeusrajoituksin ja alhaisia ajonopeuksia tukevin toimenpitein
- Liikenteen valvonnan määrällisen tason säilyttäminen riittävän korkeana
- Automaattisen kameravalvonnan lisääminen (ensivaiheessa pääteillä)
- Suojateiden kehittämistarpeiden kartoittaminen uusien ohjeistusten mukaisesti
- Kevyen liikenteen väylien kunnossapidon kehittäminen (laatu, menetelmät, seuranta)
- Pyöräilyn pääverkkojen ja laatukäytävien määrittäminen seuduilla/maakunnissa
- Jalankulkupainotteisten alueiden toteuttaminen taajamakeskuksissa
- Laaditaan kuntakohtaisia/seudullisia suunnitelmia mopon paikasta liikenneympäristössä
- Tiedotuksen keinoin asioiden esillä pitäminen ja yleiseen mielipiteeseen vaikuttaminen (ajonopeudet, väistämissäännöt, turvalaitteiden käyttö, mopoalistus, jne.)

5. Pääteiden liikenneturvallisuuden parantaminen

- Lisä- ja ohituskaistaosuuksien rakentaminen, tärisevät merkinnät, vaihtuvien nopeusrajoitusten rakentaminen, talvikunnossapidon kehittäminen
- Pahimpien liittymien havaittavuuden parantaminen, liittymäselvityksen toteutuksen ohjelmointi
- Kaakkois-Suomen ja Luoteis-Venäjän liikenneturvallisuusyhteistyön jatkaminen
- Raskaan liikenteen valvonnan määrän säilyttäminen vähintään nykyisellä tasolla
- Raja-asemille johtavien pääteiden ja muun rajaliikenteen kuormittaman tiestön kehittäminen
- Rajaliikenne.fi -sivuston kehittäminen liikennekasvatuksellisesta näkökulmasta

Suunnitelman seuranta

- Liikenneturvallisuuksuunnitelmien seuranta on jaettu kahteen osa-alueeseen:
 - (1) toimenpiteiden seurantaan ja (2) tavoitteiden eli toimien vaikuttavuuden (vaikutusten) seurantaan.
- Toimenpiteiden seurannan tavoitteena on aktiivisesti edistää ja seurata suunnitelmassa kuvattujen toimenpiteiden toteutumista.
- Tavoitteiden seurantaan varten on johdettu mittarit, joiden lähtökohtana ovat visio, tavoitteet ja painopistealueet.
- Vastuu seurannasta (toimenpiteet ja tavoitteet) kuuluu Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson liikenneturvallisuuksyhteistyöryhmälle.

Esimerkki seurantamittaristosta:

PÄÄMITTARIT (uhria tai onnettomuutta / vuosi)	Ka 09-11	2012	Tavoite 2020	Lähde
Liikenteessä kuolleiden määrä	18	20	9	TK
Liikenteessä vakavasti loukkaantuneiden määrä	158	101	79	Pronto
Liikenteessä loukkaantuneiden kokonaismäärä	616	590	462	TK
Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä	478	447	359	TK

PAINOPISTEALUEISTA JOHDETUT ONNETTOMUUSMITTARIT (uhria tai onnettomuutta / vuosi)	Ka 07-11	2012	Tavoite 2020	Lähde
Liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden alle 15-vuotiaiden määrä (%:a kaikista uhreista)	43 (7 %)	45 (7 %)	laskee	TK
Liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden 15–17-vuotiaiden määrä (%:a kaikista uhreista)	128 (20 %)	106 (17 %)	laskee	TK
Liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden 18–24-vuotiaiden määrä (%:a kaikista uhreista)	117 (18 %)	112 (18 %)	laskee	TK
Mopo- ja moottoripyöräonnettomuuksissa kuolleiden ja loukkaantuneiden määrä (%:a kaikista uhreista)	155 (24 %)	123 (20 %)	laskee	TK
Jalankulkija- ja pyöräilijäonnettomuuksissa kuolleiden ja loukkaantuneiden määrä (%:a kaikista uhreista)	108 (17 %)	100 (16 %)	laskee	TK
Liikenteessä kuolleiden tai loukkaantuneiden yli 64-vuotiaiden ha-kuljettajien määrä (%:a kaikista uhreista)	26 (4 %)	36 (6 %)	laskee	TK
Liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden ulkomaalaisten määrä (%:a kaikista uhreista)	40 (6 %)	47 (8 %)	-	OR
Taajama-alueilla tapahtuneiden henkilövahinko-onnettomuuksien määrä (%:a kaikista hevaonn.)	264 (56 %)	236 (54 %)	laskee	OR
Taajamissa suojatiellä tapahtuneiden jkpp-hevaonnettomuuksien määrä (%:a kaikista jkpp-onn.)	38 (48 %)	46 (56 %)	laskee	OR
Henkilövahinkoon johtaneiden alkoholi-onnettomuuksien määrä (kulj.alkoh.) (%:a kaikista hevaonn.)	48 (10 %)	45 (10 %)	laskee	OR
Pääteillä tapahtuneiden henkilövahinko-onnettomuuksien määrä (%:a kaikista hevaonn.)	101 (21 %)	109 (25 %)	laskee	OR
Henkilövahinkoon johtaneiden kohtaamisonnettomuuksien määrä pääteillä (%:a kaikista päätteiden hevaonn.)	13 (13%)	15 (14 %)	laskee	OR
Henkilövahinkoon johtaneiden risteysonnettomuuksien määrä pääteillä (%:a kaikista päätteiden hevaonn.)	30 (30 %)	22 (20 %)	laskee	OR
Päätteiden henkilövahinko-onnettomuudet, joissa raskas ajon. osallisena (%:a kaikista päätteiden hevaonn.)	23 (23%)		laskee	OR

PAINOPISTEALUEISTA JOHDETUT RISKIKÄYTTÄYTYMISTÄ KUVAAVAT MITTARIT	2011	2012	2013	Tavoite 2020	Lähde
Heijastimen käyttöaste taajamissa pimeään aikaan					
- Etelä-Karjala	42 %	48 %		kasvaa	LT
- Kymenlaakso	53 %	56 %		kasvaa	LT
Pyörävalojen käyttöaste pimeään aikaan					
- Etelä-Karjala	29 %			kasvaa	LT
- Kymenlaakso	33 %			kasvaa	LT
Pyöräilykypärän käyttöaste					
- Etelä-Karjala	27 %		31 %	kasvaa	LT
- Kymenlaakso	24 %		28 %	kasvaa	LT
Turvavyön käyttöaste etupenkillä taajamissa					

Suunnitelman vaikuttavuus

- Suunnitelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen on realistista työssä tehdyn asiantuntija-arvioinnin perusteella
- Tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttavat monet valtakunnalliset ja alueelliset toimintaympäristötekijät
- Suurimpia haasteita ovat
 - liikennekäyttämisen merkittävä parantaminen,
 - kestävien liikkumismuotojen tukeminen ja
 - liikenneinfrastruktuurin investointien rahoituksen voimakas lisääminen.